

Warszawa, 5 września 2022 roku

Sprawa: Wydatkowanie kwot w ramach
uzupełnienia subwencji ogólnej na
finansowanie inwestycji w zakresie
wodociągów i zaopatrzenia w wodę
oraz kanalizacji

Znak sprawy: ST3.4701.149.2022

Kontakt: Kancelaria MF
tel. +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Krzysztof Kołtyś
Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Lubelszczyzny
ul. Okopowa 5/355
20-022 Lublin

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na pismo nr W-30/34/05-22 w sprawie wydatkowania kwot w ramach uzupełnienia subwencji ogólnej przeznaczonych na finansowanie inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz kanalizacji, a także w uzupełnieniu poprzedniej korespondencji (pismo nr ST3.4701.40.2022), uprzejmie wyjaśniam.

W 2021 r. przepisy znowelizowanej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego [1] wprowadziły rozwiązania zapewniające wsparcie finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego w realizacji ich zadań inwestycyjnych w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz kanalizacji.

Na wstępie należy podkreślić, że obowiązkiem gminy, wynikającym z ww. ustawy, jest przeznaczenie na finansowanie inwestycji w zakresie odpowiednio kanalizacji lub wodociągów i zaopatrzenia w wodę wydatków w kwocie nie mniejszej niż równowartość środków otrzymanych z budżetu państwa w 2021 r. na wsparcie finansowe inwestycji, czyli o wartości równej lub wyższej otrzymanej kwocie – zwanym dalej „obowiązkiem gminy”.

Decyzje o źródle sfinansowania omawianych wydatków inwestycyjnych w poszczególnych latach będą podejmować organy gminy.

Z przepisów ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wynika, że obowiązkiem gminy nie jest wydatkowanie na zadania inwestycyjne z zakresu wodociągów i kanalizacji tych konkretnych środków, które zostały przekazane na rachunki bankowe gmin 2 grudnia 2021 r.

Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków

W zakresie dofinansowania przydomowych oczyszczalni ścieków zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska [2] [3]. Zatem dofinansowanie tego rodzaju inwestycji powinno być realizowane tak, jak innych inwestycji, do których gminy stosowały art. 403 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Stosowanie do ust. 4 ww. artykułu finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej może polegać na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z budżetu gminy na dofinansowanie kosztów inwestycji:

- 1) podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych, w szczególności:
 - a) osób fizycznych,
 - b) wspólnot mieszkaniowych,
 - c) osób prawnych,
 - d) przedsiębiorców;
- 2) jednostek sektora finansów publicznych będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Zasady udzielania dotacji celowej, obejmujące w szczególności kryteria wyboru inwestycji do dofinansowania oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania, określa rada gminy w drodze uchwały. Udzielenie dotacji celowej następuje na podstawie umowy zawartej przez gminę z podmiotami określonymi wyżej.

Należy pamiętać, że w przypadku gdy dotacja stanowi pomoc publiczną lub pomoc *de minimis* jej udzielenie następuje z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy, określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej.

Zakup środków trwałych

Odnosząc się do możliwości wypełnienia obowiązku gminy poprzez zakup środków trwałych: maszyn i urządzeń wspierających realizację inwestycji, bądź późniejszą eksploatację, należy mieć na uwadze cel uchwalenia przepisów znowelizowanej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Celem tym było wprowadzenie podstawy prawnej do wsparcia finansowego gmin w realizacji inwestycji, umożliwiających nadrobienie opóźnień w infrastrukturze komunalnej oraz zmniejszenie różnic w standardach życia w miastach i na obszarach wiejskich. W ocenie Ministerstwa Finansów, realizacja ww. celu może się odbywać również poprzez zakupy inwestycyjne środków trwałych, pod warunkiem jednak, że nabyte środki trwałe będą wykorzystywane do zrealizowania inwestycji w zakresie kanalizacji, wodociągów lub zaopatrzenia w wodę. W tym miejscu warto zauważyć, że w ramach obowiązku gminy nie mieszczą się wydatki na eksploatację, utrzymanie i remonty istniejących budowli i urządzeń.

Uelastycznienie obowiązku gminy

Przychylając się do wniosków i realizując postulaty wysuwane przez stronę samorządową, Rada Ministrów 23 sierpnia 2022 r. przyjęła projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, przedłożony przez Ministra Finansów (druk sejmowy 2542). Ustawa została przyjęta przez Sejm RP 2 września 2022 roku.

Przedłożony projekt ustawy wynikał z potrzeby pilnego wprowadzenia do porządku prawnego regulacji umożliwiających wsparcie finansowe jednostek samorządu terytorialnego jeszcze

w 2022 r. w realizacji ich zadań publicznych, w tym wzmocnienia jednostek samorządu w obszarze inwestycyjnym. Planowanym efektem ustawy będzie umożliwienie jednostkom samorządu terytorialnego wykorzystanie ich możliwości inwestycyjnych i zwiększenia poziomu rozwoju lokalnego, przy jednoczesnym zachowaniu ich bezpieczeństwa finansowego.

Ustawa przyjęta przez Sejm RP przewiduje m.in. wydłużenie terminu realizacji obowiązku gminy w zakresie odpowiednio kanalizacji lub wodociągów i zaopatrzenia w wodę. Obowiązek ten gmina będzie mogła zrealizować do końca 2025 roku.

Jednocześnie w związku z podnoszonymi przez jednostki samorządu terytorialnego kwestiami indywidualnego różnicowania potrzeb w zakresie zaopatrzenia w wodę, wodociągów i kanalizacji, rozwiązania zawarte w przyjętej ustawie przewidują, że gmina zrealizuje swój obowiązek przeznaczenia wydatków na finansowanie inwestycji w zakresie kanalizacji, również w przypadku przeznaczenia odpowiedniej kwoty wydatków na finansowanie inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, i odwrotnie (dodawany ust. 3 i 4 w art. 70h ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego).

Natomiast w przypadku otrzymania środków z puli przeznaczonej na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, obowiązek gminy będzie spełniony także wtedy gdy w latach 2021-2025 przeznaczy on kwotę nie mniejszą niż równowartość otrzymanych środków na inwestycje w zakresie kanalizacji.

Uelastycznienie reguł polegających na możliwości uwzględnienia łącznego przeznaczenia kwot wydatków na inwestycje w zakresie zaopatrzenia w wodę, wodociągów oraz kanalizacji, a także przedłużenie horyzontu czasowego realizacji inwestycji do 2025 r., sprzyjać będzie maksymalnemu wykorzystaniu przez jednostki samorządu terytorialnego ich możliwości inwestycyjnych oraz umożliwi lepsze dopasowanie inwestycji do posiadanej infrastruktury i potrzeb mieszkańców.

Informacje dodatkowe

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Minister Finansów, ani Ministerstwo Finansów, nie mając upoważnienia ustawowego, nie są uprawnione do dokonywania wiążącej interpretacji przepisów ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Minister Finansów nie wypowiada się również w kwestii szczegółowego zakresu rzeczowego inwestycji realizowanych przez gminy, ponieważ gminy posiadają osobowość prawną oraz wykonują zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność [4].

Podstawa prawna

1. Art. 70e – 70h ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1672, z późn. zm.).
2. Art. 403 ust 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.).
3. Art. 70h ust. 2 dodany przez art. 3 ustawy z dnia 24 lutego 2022 r. o zmianie ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 646).
4. Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r.

poz. 559, z późn. zm.).

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia

Ministra Finansów

Sekretarz Stanu

\$Departament/Biuro

Sebastian Skuza

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/